

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 3 (2867) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

A Maláj-félsziget kétharmad része már japán uralom alá került

Összeült az angol-amerikai haditanács

Válságos a viszony Berlin és Vichy között

Stockholmból jelentik (NTI): A *Daghens Niheder* londoni tudósítója hangsúlyozza, hogy a japánok urai már a Maláj-félsziget kétharmad részének és súlyosan fenyegetik a még angol uralom alatt lévő harmadik részt. Kiemeli a tudósítás, hogy a kaucsukültetvények máris japán kézre kerültek. A japán csapatok elfoglalták Singapore közvetlen közelében egy repülőteret. A tudósító szerint London nagy aggodalommal fogadta Manila esését, amely Amerika utolsó támaszpontja volt Pearl Har-

bour és Singapore közt. (MTI.)
Amszterdamból jelentik (NTI): A londoni rádió hivatalos közlést olvasott fel, amely szerint a brit csapatok Ipoh-tól délre elterülő társágban tovább vonultak vissza déli irányban. A japán erők folytonosan a sarkukban vannak. A harcoló csapatok Kuala Lumpur felé közelednek. (MTI)
Tokióból jelentik: A japánok elfoglalták a Borneo északnyugati részén fekvő Brunei és Labuan városokat. (MTI.)

tanácskozásokon híre jár, hogy az egyik legfontosabb pontja a Jengyel kérdés volt. Erre vonatkozólag megállapodást is kötöttek. Washingtonba érkezett jelentés szerint Wavell tábornok megérkezett Singaporeba. A hét végére mintegy 40.000 főnyi angol katonai jövetelét várják. A Manilából visszavonult csapatok egy részét is Singaporeba viszik.
Berlinből jelentik: (NTI) A lapok Roosevelttel és Churchill washingtoni

értekezletének eredményét bílnének minősíteni. Példátlan hírverés kísérte a találkozót. A találkozóban sokkal fontosabb a szinpadj fogás. Anglia és Amerika között nem jött létre szövetség. A Völkischer Beobachter megjegyzi, hogy az érdekelt felek bizonyára nagyon csalódtak az értekezletben, mert nem értek el egyebet, mint a túlhaladott atlanti-tengeri nyilatkozat ki-terjesztését. (MTI)

Rangoont bombázták a japán repülők

A *Pest* írja: Bangkoki jelentés szerint a Dél-Burma felé előretörő japánok elfoglalták Bocoyin hadi-repülőterét. Vasárnap hajnalban japán bombázók támadták meg Rangoont.

Newyorkból jelentik (A Pest írja): Brazília tengerészeti minisztérium közli, hogy a hajóhad valamennyi szabadságos tengerészét behívták.

Stockholmból jelentik (NTI): Londoni lapjelentés szerint az Egyesült

Államokban teljesen megfűtötték új személy- és tehergépkocsik eladását az eladás új szabályozásáig, mert a vásárlást korlátozzák és szigorú feltételhez kötik. Jelentések szerint az Egyesült Államokban azzal a kérdéssel is foglalkoznak, hogy bizonyos repülőgépgyárakat és más hadászati szempontból fontos berendezéseket a csendes-óceáni és az atlanti-óceáni partról az ország belsejébe, védettebb területre helyezik át. (MTI.)

Japan hadihajók támadtak Hawaii egyik kikötőjét

Tokióból jelentik: (NTI) Japán hadihajók megtámadták az egyik hawaii kikötőt és egy amerikai hadihajót súlyosan megrongáltak. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A Yosiuri Simbun buenosairesi értesüléseket közöl, amelyek szerint az Egyesült-Államok hanyathomlok igyekeznek kiépíteni

a Panama-csatorna erődjét. Ugyanakkor felszólították a csatornát környező államokat, hogy működjenek közre a csatorna védelmében. (MTI)

Bankokból jelentik: (NTI) Mint a rangoni rádió jelenti: Rangoont, valamint Burma négy másik helységét bombázták a japán gépek. (MTI)

Olasz haditudósító cikke a szovjet támadásokról

Stockholmból jelentik: (NTI) **Roosevelt és Churchill, továbbá az amerikai-angol haditanács vasárnap esti összeülését jelenti az angol hírszolgálat Washingtonból.** (MTI)

Rómából jelentik: (Stefani) Luigi Barzini szenátor, az ismert olasz közíró, aki jelenleg a szentpétervári arc-vonalon tartózkodik, mint a Popolo d'Italia haditudósítója, azt írja, hogy a bolsevista támadások nem egyebek, mint emberhusból álló görgetegek, me-

lyek az ellenállás tűzében széthullanak. A német katonák számára a feladat csupán az, hogy ezeket az emberfalakat szétrombolják. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A német harcigépek január 4-én egész a Faroer szigetekig nyomultak előre és kikötő-berendezéseket, valamint ipari célpontokat bombáztak a Faroer szigetek, Shetland-szigeteken és Észak-Skóciában. (MTI)

Ausztrália félelemmel tekint a jövő elé

Lisszabonból jelentik: (Stefani) A Daily Mail közli egy ausztráliai olvasójának levelét, amelyben kimutatja, hogy Ausztrália a legnagyobb félelemmel tekint a jövőre, ha az anyaország nem küld elegendő segítséget. Az ausztráliai katonaság ugyanis Indiában és Malájföldön harcol. Azzal vigasztalják az ausztráliákat, hogy az ország védve van a légitámadásoktól. Ez a valóságban nincs úgy. A hadianyaggyártás is igen fogyatékos, mert nincs elegendő mennyiségű nyersanyag. Az anyaország a Földközi-tengeren olyan veszélyben van, hogy nem tud küldeni segítséget — fejezi be a levélíró. (MTI)

A Mai Nap írja: Sanghajból jelentik: Az ausztráliai főparancsnokság jelenti, hogy a japán bombavetők széleskörű folderítőrejtést végeztek a Bismark

szigetcsoporthoz felett és támadást intéztek Rabau ausztráliai légitámaszpont ellen. Néhány találat érte a repülőter berendezéseit, de csak jelentéktelen kár keletkezett. A támadás befejezése után a támadó gépek szétszóródtak. A hadművelet kiindulási pontja minden valószínűség szerint a japán mandátum alatt álló szigetek egyike volt.

WAVELL TÁBORNOK MEGÉRKEZETT SINGAPOREBA

Az Esti Ujság írja: A washingtoni Fehér Házból származó hírek szerint Anglia és Amerika között a szövetség megkötését azért halasztották el, illetve mellőzték, mert egyrészt ellentétben áll Amerika hagyományos politikájával, másrészt ebből a szövetségből kitűnne, hogy az angolul beszélő népek világhatalmára törekednek. A moszkvai

Előtérben a német-francia viszony

Berlinből jelentik: (B. T.) **A svájci sajtó behatóan foglalkozik a Berlin és Vichy közti viszonytal. Ezzel kapcsolatban Berlinből és Vichyből érkezett jelentések ennek a viszonytalnak válságos állapotát állapítják meg.**

Berlinből jelentik (A Pest írja): Az a körülmény, hogy egy német sugalmazott forrás nagy helyesléssel idézi a párizsi sajtónak a vichy-i kormány-

nyal szemben hangoztatott bírálatát, politikai körök figyelmét a francia kérdésre terelte annál inkább, mert Abetz, párizsi német nagykövet hosszabb ideje Németországban tartózkodik. Mértékadó helyen nem is tagadják, hogy fontos politikai kérdések megbeszéléséről van szó Vichy és Berlin között.

Ardrágítás miatt tizenhét kereskedő ellen indult bünvádi eljárás

Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség 12 helybeli kereskedő ellen indított bünvádi eljárást ardrágítás tette miatt. Az érdekelt kereskedők a következők: Deutsch Menyhért, Stern Bernát, Zsák László, Pakó Oszkárné, Weisz Fábán, Altmann Mór, Adler János, Spitz Zoltán, Freistadt Sándor, Weisz József, Krammer Ferenc és Schuller Mihály.

A rendőrség közegei sorra járták az üzleteket és próbavásárlásokat eszközöltek. Megállapították, hogy a makot 2.60—3.60-ig árulják, tehát drágábban, mint a megállapított ár. Ahol ardrágítást észleltek, ott a készletet azonnal lefoglalták. Rendőrségi kihallgatásuk után az érdekeltet szabadon bocsátották, de értesülésünk szerint megindul ellenük a közigazgatási eljárás is. A lefoglalt árut kocsikkal szállították át a rendőrségről az ügyészségre.

Bírósági kinevezések és áthelyezések

A Kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Felcsér Béla nagyvárad királyi járásbíróját a nagyvárad kir. járásbíróhoz a lelkészé, Sámly László berettyóújfalui kir. járásbíróját a nagyvárad ügyészséghez ügyésszé nevezte ki, Dajka Béla berettyóújfalui kir. járásbíróját telekkönyvezetőnek a IX. fzetési osztály jellegét, Osztrics Irma nagyvárad kir. törvényszéki irodafőtisztnek az irodavezetői címet és jellegét, Herbst Mária nagyvárad kir. járásbíróját, Schág Ferencné kir. ítéletbíróját és Dobi Ilona kir. járásbíróját irodatiszteknek az irodafőtiszt címet és jellegét adományozta.

Az igazságügyminiszter dr. Patzkó Zoltán járásbíróját a nagyvárad törvényszékhez törvényszéki bíróné nevezte ki; dr. Szabó Lajos kir. ügyész Nagyváradról Pécsre helyezték át. Dr. Fernbach Dezső berettyóújfalui járásbíróját jegyzőt Berettyóújfaluba dr. Turcsányi György egri ügyvéd a nagyvárad törvényszékénél bírósági titkár lett. Dr. Szilbig Ödön és dr. Basa György a nagyvárad törvényszékénél, dr. Nagy Béla a szilvágyi járásbírósnál, dr. Körössy Rudolf a margittai járásbírósnál jegyző lett.

Dr. Rozsly István nagyvárad kir. törvényszéki, dr. Fernbach Dezső berettyóújfalui kir. járásbírója, dr. Bereczki Lajos nagyvárad jegyzőket, dr. Turcsányi György egri ügyvédet a nagyvárad törvényszékhez bírósági titkárokká nevezte ki.

Dr. Dutkay István nagyvárad királyi törvényszéki, dr. Sziebig Ödön nagyvárad kir. törvényszéki, dr. Körössy Rudolf margittai kir. járásbírója jegyzőket bírósági jegyzőkké nevezte ki.

Szolgálatos gyógyszertárak:

(Nagyvárad.) Január 3-tól január 10-ig a következő gyógyszertárak teljesítenek szolgálatot: Kain Eszter „Aranyas” gyógyszertár, Szent László-tér 6, telefon 25—74. Pakala Gy. „Fehér Kereszt” - gyógyszertár, Rákóczi-út 2., telefon 14—45. Hegedűs Imre „Szent László”-gyógyszertár, Szent István-tér 1., telefon 19—29. Németh örökösök „Meváltó” gyógyszertára, Teleki-utca 55., telefon 16—07.

A velencei nemzetközi filmversenyen aranyéremmel kitüntetett magyar film

Egy éjszaka Erdélyben

Főszerepben: Szelezky Zita, Páger, Nagy István
ma az APOLLOBAN.

Belvárosi

Szardán utollára

OPERETT.

Csütörtöktől:

Ember a létéhatáron

Gary Cooper óriás filmje

Példátlan siker!

Budapesttel egyidőben

GRETA GARBO legújabb világsikere

NINOCSKA

a CASINOBAN

Tizenhat család jut lakáshoz az új kislakásos házakban

Tavasza elkészül a Népfürdő is

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester megtekintették a vágóhid mellett felépített kislakásokat. Örömmel állapították meg, hogy a nép- és családvédelmi alap első tervét megvalósították. Tavasszal már tizenhat magyar család-

dot tudnak ezekben az új lakásokban elhelyezni. Ugyancsak megtekintették a Népfürdő már beépített részét, amelynek építkezését tavaszra teljesen befejezik. A polgármester 10 filléres belépőjegyeket tervez s ennek ellenében a szegényebb néposztály elsőrendű zuhanyfürdőhöz juthat.

Dr Vitéz Moldoványi István az ítélőtábla új elnöke

Tripsó Sándort tanácselnökké léptették elő

Nagyvárad. Saját tud. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli, hogy a magyar királyi igazságügyminiszter előterjesztésére a Kormányzó dr. vitéz Moldoványi Istvánt, a budapesti királyi törvényszék másodelnökét a nagyvárad királyi Itélőtábla elnökévé nevezte ki.

Ugyancsak a vasárnapi szám közli, hogy a Kormányzó Tripsó Sándor nagyvárad királyi Itélőtáblai bírót ta-

nácselnökké nevezte ki.

Dr. vitéz Moldoványi István személyében a magyar jogászörökben első helyet elfoglaló egyéniség jön Nagyváradra, kinevezése általános örömet és meglepetést keltett.

Tripsó Sándor előléptetése is őszinte örömet keltett Várad társadalmában, ahol a kitünő közéleti férfi mindig a legnagyobb bizalomnak és szeretetnek örvendett.

Félmillió pengős bérapalota épül a Bémer-téren

Előkészületek a város és az állam építkezéseire

Nagyvárad. Saját tud. Az iparügyi minisztérium az építőanyagok körüli beszerzési nehézségekre való tekintettel elrendelte, hogy a város január hó 20-áig készítse el a kimutatást, hogy milyen építkezéseket tervez 1942-ben, mik maradtak el tavalyról és más hatóságok milyen építkezéseket terveznek? A polgármester utasította a mérnöki hivatalt, hogy ezt a kimutatást

sürgősen készítsék el.

A város ebben az évben a következő építkezéseket vette tervbe: A Bémer-téri 500 ezer pengős bérapalota, a vágóhid 1 millió pengő, két elemi iskola 220 ezer pengős költséggel és a népfürdő és a kórház-utcai napközi otthon felépítése. Az állam a félbehagyott iparos tanoncotthont és a tanítók házat fejezteti be.

Befejezés előtt az üzemi székház építése

Nagyvárad. Saját tud. Január hónapban valószínűleg befejezik az üzemi székház építését. Már csak a főbb készülékek beszerzése van hátra. A városi

könyvtár és a közüzem azonnal elköltözik az üzemi székházba s a városi házak megmaradt helyüket más hivatalok foglalják el.

A Szigligeti Társaság csütörtöki előadása

Lukács György ny. miniszter a Népszövetségről fog előadást tartani csütörtökön este Nagyváradon a Szigligeti Társaság felkérésére „A népszövetség, ahogy én megismertem” címmel a várad közönségének.

Es ehhez a kétségkívül nagyon érdekes kérdéshez kapcsolódik a másik kiváló előadó mondanivalója is. Kertész János az egykori munkatárs fog beszélni a halhatatlan emlékü gróf Teleki Pál miniszterelnökről. Erről a nagy tudósról nagy államférfiuról, de elsősorban és mindenképp előtt nagy magyarról fog beszélni Kertész János, a Szigligeti Társaság másik vendége.

Mindkét előadó mondanivalója bizonyára a legszélesebb érdeklődést fogják kiváltani Nagyvárad magyar közönségéből. Az előadásokat dr. Némethy Gyula pápai prelátus a Társaság elnöke vezeti be. Kezdetre este fél 7 órakor a Városháza dísztermében.

Ismerkedési est lesz február 7-én az Ujságiró Otthonban

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap vitéz Góthay Béla tábornok dr. vitéz Nadányi János alispán és dr. Soós István polgármester megbeszélést folytattak a tavaly megrendezett nagyszabású ismerkedési est újból való megrendezése érdekében. Akkor a katonaság volt a rendező most a polgáriakon lesz a sor. Megállapodtak, hogy az ismerkedési estét február 7-én rendezik meg az Ujságiró Otthon termében. A polgári társadalom nevében a polgármester és az alispán fogadják a vendégeket. Szűkebb körű rendezőbizottságot is jelöltek ki, akik a meghívottak névsorát fogják előkészíteni. A bizottság tagjai dr. Csernák István vármegyei aljegyző, dr. Csapó Ferenc polgármesteri titkár és Csanádi Pál.

Juricskay Irma halála

Nagyvárad. Saját tud. Bizonyára sokan élnek még Nagyváradon azok közül, akik emlékeznek a bösei és nyüvedi Juricskay-családra. Juricskay Béla postai tanácsos volt majd a huszas évek elején egész családjával repatriált a román Oradeáról — Magyarországra. Leányai közül Juricskay Irma tanítóképző tanárnő lett Budapesten és igen szép eredménnyel működött. Gyenge fizikuma azonban nem tudott megbirkózni a sok munkával, beteg lett és a múlt hét utolsó napján meghalt. Holttestét a család Nagyváradra szállította, ahol 6-án, kedden délután fél 4 órakor lesz a temetése a Halter-kápolnában, a Juricskay-család sírhelyén. Juricskay Irma váratlan halálhíre várososszerte mély megdöbbenést keltett.

Nagyvárad

thi. város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: tekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2. —

Újabb japán csapatok szálltak partra a Fülöp-szigeteken

Három csungkingi hadosztályt megsemmisítettek a japánok

Churchill odaigérte a zsidóknak Palesztinát

Tokióból jelentik: (NTL.) Mint Manilából jelentik, egyre újabb japán csapatok vonultak be Manilába, mi alatt más csapatok tovább nyomulnak. Az amerikai csapatok elmenekülésük előtt Manila belső területén felgyújtották a kaszárnyákat és az olajtartályokat. A Domei Iroda malájföldi tudósítójától közli, hogy azok a csapatok, amelyek vasárnapra virradólag átlépték a Perak-folyót, előnyomulnak Selandor vidéke felé. Vasárnap reggel látótávolságra megkö-

zelítették a félsziget második legnagyobb városát Kuala Lumpurt. A város eleste márcsak az idő kérdése. A Fülöp-szigetéről érkezett jelentések szerint az észak-amerikai haderők Manilából történt visszavonulásuk után a Balanga félszigetre menekültek. Egyes csapatok a sötétség védelme alatt megpróbálnak eljutni Coregidor szigetre. A japán légiertő támadásai során sok katonai berendezést szétbambáztak és súlyos kárt okoztak. (MTI.)

Állandóan üldözik a japán bombázók a Fülöp-szigetéről menekülő amerikai csapatokat

Tokióból jelentik: (NTL.) A császári főhadiszállás közli a január negyedikéig a Fülöp-szigeteken végrehajtott műveletekről. A japán haditengerészet összesen 360 ellenséges repülőgépet pusztított el. Ugyaneben az időben a japán haditengerészet elsüllyesztett 4 rombolót, 7 tengeralattjárót, 5 másik hajót és két segédcirkálót, valamint 30 kereskedelmi hajót megrongált. Kisebb mértékben megrongált 1 rombolót, 2 előőrs-hajót és 4 másik járművet. A japánok egy hajót zsákmányoltak. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTL.) A Domei Iroda jelenti a Luzon-szigeti támasz-

pontokról: A japán bombázók megszakítás nélkül üldözik a menekülő amerikai csapatokat. Más repülőegységek meglepetészerű támadást intéztek Maaran-félsziget nyugati partja ellen és súlyosan megrongáltak ellenséges tehergépkocsikat. 146 tehergépkocsit sikerült szétrombolni. A fülöp-szigeteki katonai helyzetről érkezett legutóbbi jelentések szerint a Manilából és környékéről elmenekült csapatok nagyobb része a manilai öbölben lévő erődítésekben tartózkodik. Az öblöt és a hadikikötőt a japánok körülaknasították és a japán hajóhad egységei körülzárták. (MTI.)

Manilával együtt ázsiai hajóhadát is elvesztette Amerika

Tokióból jelentik: (NTL.) A japán főhadiszállás sajtóosztályának főnöke kijelentette, hogy Manila megszállása a Fülöp-szigetek feletti uralmat is jelenti, minthogy Manila a szigetvilág központja. Az amerikai csapatokat még nem sikerült megsemmisíteni, mert azok nagyrésze a manilai öbölben lévő erődökbe menekült. (MTI.)

Sanghaiból jelentik: (NTL.) Fülöp-szigetek déli részén újabb japán csapatok szálltak partra. Manila elvesztése egyúttal az ázsiai amerikai hajóhad elvesztését is jelenti. Ha a sziget védelmére rendelt amerikai hadihajók megkísérelnék az elmenekülést, igen valószínű, hogy elsüllyesztik őket. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTL.) Azok a

japán csapatok, amelyek a január 1-én megindított heves támadás során átkeltek a Perak folyón, január 2-án elfoglaltak egy fontos kulcsállást a félsziget középső részén, miután a megelőző harcokban teljesen felmorzsolták a 8-ik ausztráliai hadosztályt. A japánok most a nyugati partvidék egy másik fontos védelmi pontja felé nyomulnak előre. Ettől a helytől Singapore már csak igen kis távolságra van. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTL.) Az angol hírszolgálatnak Singaporeból keltezett hivatalos jelentése közli, hogy angol csapatok a félszigeten tovább folytatják visszavonulásukat dél felé. A japán páncélosok állandóan nyomukban vannak. (MTI.)

Légiriadó San Franciscóban

San-Franciskóból jelentik: (NTL.) December 12. óta most rendeltek el első ízben légiriadót San-Franciskóban. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTL.) Coregidor erődjét a japán szárazföldi és tengeri erők állandóan bombázzák. A japánok az amerikai csapatok közt, amelyek a manilai öbölben vontak össze, hogy hajókon kíséreljék megmen-

tésüket, ismét súlyos veszteséget okoztak. (MTI.)

Sanghaiból jelentik: (NTL.) A japán főhadiszállás közlése szerint a Jangce folyótól délre a japánok három csungkingi hadosztályt megsemmisítettek. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTL.) Az angol hírszolgálat jelenti, hogy a japánok vasárnap támadást intéztek Uj-

Guinea északi részén lévő egyik repülőter ellen. (MTI.)

ANGLIA ISMÉT AZ ARABOK ROVÁSÁRA JUTALMAZZA MEG A ZSIDÓKAT

Isztabulból jelentik: (Stefani.) Newyorki jelentés szerint Churchill Kanadából való visszatérése után a Fehér Házban egy igen magasállású zsidó személyiséggel tárgyalt. A tárgyaláson hír szerint Halifax is részt vett. Churchill határozottan kedvező álláspontot foglalt el olyan irányban, hogy Palesztina teljesen zsidó állam legyen. Hozzáfűzte, hogy az arabokat ki kell telepíteni. Kijelentette a zsidó támadó félnek, hogy a palesztinai kérdés gordiuszi csomó. Az a segítség, amelyet az egész világ zsidósága a

brit ügynek nyújtott kötelességévé teszi e kérdés olyan megoldását, amely Palesztinát kizárólag a zsidóknak adja. Churchill nyilatkozata azonnal elterjedt az amerikai zsidók körében, melyek siettek hírverési szerveik útján Churchill látogatását a legkedvezőbb színben feltüntetni. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTL.) A Domei Iroda jelentése szerint a kormányhoz közelálló körök cirkuszként kezelik azt a hírt, hogy állítólag 26 nemzet vesz részt az Egyesült Államok vezetése alatt az Atlanti-óceáni Egyezményben. Örült vállalkozásnak minősítik ezt a kísérletet, amelynek célja az, hogy eltereljék a közvélemény figyelmét a csendes-tengeri hallatlan vereségekről. (MTI.)

Az angol király és a szovjet államfő táviratváltása

Amszterdamból jelentik: (NTL.) Mint az angol hírszolgálat közli, az angol király és Kalinin a Szovjet legfelsőbb tanácselnöke az új év alkalomával üdvözlő táviratot váltott. Kalinin táviratában utalt a nézetek azonosságára Eden külügyminiszter és a bolsevista vezetők közt, amint azt a moszkvai tárgyalásokon meg is állapították. Az angol király válaszában hangsúlyozta a nézetek azonosságát, amely ki fog hatni a háború utáni béke megszervezésére is. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTL.) Eden angol külügyminiszter vasárnap az angol rádióban szólott moszkvai útjáról. Emlékeztetett arra, hogy már

hét esztendővel ezelőtt is járt moszkvában és akkor is arra a meggyőződésre jutott, hogy a két ország közt nincs igazi érdekellentét. A Kremlben folytatott megbeszéléseken — úgy mond — két kérdéssel volt szó. Először a háború folytatásáról, másodsor a béke és a biztonság megszervezéséről. Végleges döntéseket még nem hoztak, mert előbb a szövetségesekkel is meg kell tárgyalni ezeket a kérdéseket. Végül kijelentette, hogy az angol és a szovjet kormányforma közti ellentét nem választja el a két országot, minthogy a kormányformának semmi szerepe nincs. (MTI.)

Ankarát aggasztja Eden moszkvai látogatása

Isztabulból jelentik: (Stefani.) Eden moszkvai látogatása élénk nyugtalanságot keltett török politikai körökben. Attól tartanak, hogy Anglia át akarja engedni a Szovjetnek Európa keleti részét.

Ezzel kapcsolatban emlékeztetnek a Times hírhedt cikkére, amely Európát két érdekörre osztotta fel és Kelet-Európát a Szovjetnek engedte át.

Aggodalommal említik azt a tényt is, hogy Anglia ankarai nagykövete is résztvett a moszkvai megbeszélésen.

ANGOL ÉS HOLLAND-INDIAI BEISMERÉS A JAPÁNOK NAGY LÉGI FÖLÉNYÉRŐL

Genfből jelentik: (NTL.) A Times szerint Holland-Kelet-India főparancsnoka kijelentette, hogy Holland-

India léte attól függ, vajjon Amerika küld-e repülőgépet Holland-Indiába. A japán légitámadások Holland-India számára komoly feladatot jelentenek nemcsak azért, mert

a japán repülőgépek jó minőségűek és személyzetük jól van kiképezve, hanem azért is, mert a japánoknak sikerült magukhoz ragadni a légi fölényt.

A Főparancsnok Holland-India védelmének további hiányait abban látja, hogy a védőknek nem áll rendelkezésére harcikocsi. Amerika megígérte, hogy szállít harcikocsikat, de azok még nem érkeztek meg. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTL.) A Daily Telegraph maláji különlevele zöje beismeri, hogy a japánok a levegőben igen nagy fölényben vannak az angolokkal szemben. A brit csapatok

a folytonos harcok után teljesen ki-
merültek. (MTL.)

NEWYORK HÁBORUS ARCULATA

Berlinből jelentik: (Stefani.) Wa-
well tábornok kinevezését a szövetség-
közi erők főparancsnokává illetékes
berlini körökben úgy magyarázzák,
mint annak kétségtelen jelét, hogy
ezidő szerint Kelet-Ázsiában az an-
golszázok újabb erőfeszítésére kö-

szülnek. Churchill keresztülítve,
hogy a főparancsnokságot angol tá-
bornokra bízzák, de csak félsikert
ért el, miután Roosevelt a fülöpszige-
teki vereség után semmi kedvet sem
érez ahhoz, hogy újabb súlyos felelős-
séget vállaljon magára, mert jól látja
hogy kevés remény van a sikerre.

Genfből jelentik: (NTL.) A Daily
Mail Newyorkból keltezt cikkeiben
vázolja az Egyesült Államokban a há-
boru kitérése óta folyó életet. A le-

írás szerint Newyork arculata telje-
sen megváltozott. Az újságokból tel-
jesen eltűntek a fényűzési hírdetések
és helyükön feltűnést keltő módon
közlik a kormány kiáltványát. Az a
tény, hogy Amerika bevételeinek 50
százalékát akarja hadicélokra fordíta-
ni, egészen bizonyosan fejtegetjére ál-
lítja a korlátlan lehetőségek hazájá-
ban uralkodó viszonyokat. (MTL.)

Súlyos veszteséget szenvedett december hónapban is az angol haditengerészet

Berlinből jelentik: A Führer főhadi-
szállásáról közlik a Német Távírtati
Irodával: A véderőfőparancsnokság
közli: A keleti arcvonal déli szakas-
zán a harci tevékenység a nagy fagy-
ban helyi járőrtevékenységre és tűzér-
ségi tűzre korlátozódott. A középső és
az északi szakaszon az ellenség foly-
tatta támadásait, amelyet kemény har-
cokban visszavertünk. A német légi-
erő támadta Feodozia kikötőberende-
zéseit és repülőtereit. Több repülőgé-
pet a földön elpusztítottunk. A Föld-
közi-tengeren elsüllyesztettünk egy ki-
sebb kereskedelmi hajót. Egy nagyobb
hajót és egy uszódarut súlyosan megrongáltunk. Északon a Murman vasu-
tat több helyen megszakítottuk. Észak-
Afrikában élénk kölcsönös felderítő te-
vékenység folyt. Aggedabia körül an-
gol támadásokat hiusítottunk meg.
Eredményes légitámadást intéztünk
Tobruk ellen. Benghazai repülőterén
sok találatot értünk el. Benghazai kö-
röhi vizeken súlyosan megrongáltunk
egy torpedórombolót. Erős német kö-
belékek támadásai robbanásokot idéz-
tek elő Malta repülőterein. A szovjet
légiőerő december 27. és január 2. közt
98 gépet veszített. Ugyanezen idő alatt
a keleti arcvonalon 12 német gép ve-
szett el. Az angol haditengerészet de-
cemberben is súlyos veszteséget szen-
vedett. A németek elsüllyesztettek 3 cir-
kálót, egy repülőgépanyahajót, 3 rom-
bolót, 3 gyorsnaszádot, 1 ágyúnaszádot
és 1 tengeralattjárót. Súlyosan megron-
gáltak 6 cirkálót, 5 rombolót, 3 gyors-
naszádot, 1 aknarakót, 2 órhajót, 2
tengeralattjárót. Az angol ellátási ha-
józás elleni harcban 74 ellenséges ha-
jót elsüllyesztettünk 257.000 tonnával.
(MTL.)

Smuts tábornok elismerte, hogy a délatrikai csapatok súlyos veszteséget szenvedtek Libiában

Berlinből jelentik: (NTL.) A német
harcigépek a keleti arcvonal középső
szakaszán január 3-án is igen hatásos
támadásokat intéztek a szovjet állá-
sok, páncélosok és menetoszlopok el-
len. Egy helyen elpusztítottak 57 jár-
művet, egy másik helyen sokat megron-
gáltak. A német bombák több va-
sútvonalat megszakítottak. A keleti
arcvonal déli szakaszán a német légi-
erő támadásainak súlypontja Feodozia
kikötője és az ott partra szállt szovjet
csapatok ellen irányult. (MTL.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Az
olasz főhadiszállás 581 közleménye:
Aggedabia arcvonalán helyi jellegű
támadásokat vertünk vissza és ellen-
séges páncélkocsiosztagokat vertünk
vissza. Sollum és Halfaya körül álla-
nak a harcok. Bombáztuk Tobruk ki-
kötő berendezéseit. Az ellenség négy

repülőgépet veszített. A földközi-ten-
ger keleti részén egy olasz felderítő-
gép harcra szállt három ellenséges
géppel és egyet lelőtt. Az olasz és a
német légiőerő Malta szigetén elpusz-
tított néhány földön veszteglő ellen-
séges gépet. (MTL.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Smuts
tábornok beszédét mondott, amelyben
elismerte, hogy a dél-afrikai csapatok
Libiban súlyos veszteséget szenved-
tek. A tábornok hangoztatta annak
szükségességét, hogy újabb csapatokat
küldjenek a harcterekre. (MTL.)

A háború a fennálló rendszer következménye

Ciano olasz külügyminiszter beszéde Bo'ognában

Rómából jelentik: (NTL.) Mussolini
1923. januári történelmi nevezetes-
ségi beszédét a fascista állam méltó-
an ünnepelte meg. A nagyobb olasz
városokban mindenütt ünnepségeket
rendeztek. Ez elhangzott beszédek
közül ki kell emelni Ciano gróf olasz
külügyminiszter bolognai beszédét.

A miniszter szerint az emberiség új-
véres összeütközését nagyrészt annak
kell tulajdonítani, hogy a fascizmus
külföldi ellenségei szándékosan felre-
magyarították és ellene sorakoztak fel.
Mussolini volt az első, aki az euró-
pai négyes szövetség javaslatba hozá-
sával megkísérelte a béke megmenté-
sét. Ezt a kezdeményezést azonban
meghíusították.

A mai olasz háború nem egy epizód
következménye, hanem a fennálló
rendszer következtében tört ki. A
történelmi felelősség a túloldalra
hárul.

A miniszter ezután méltatta Olasz-
ország, Németország és szövetségesei
harcát a bolszevizmusmal szemben,
amely a világ legnagyobb ellensége
és veszedelme volt. (MTL.)

Milyen napokon lehet felszólalni az élelmiszer- jegyek ügyében

Nagyvárad thj. város közéletmezősi
ügyszálya a következő hirdetményt
adta ki:

Nagyvárad thj. város közéletmezősi
hivatala értesíti az érdekelteket, hogy
az 1942. január 1-től 1942 márcus 31-
i érvénnyel kibocsátott élelmiszerjegyek-
kel kapcsolatos felszólalásokat Nagy-
várad thj. város közéletmezősi hiva-
tala kizárólag a következő sorrendben
és a következő napokon délelőtt 8-tól
délután 2 óráig intézi el:

I. kerület 1942. január 7-én:
magában foglalja a Sebeskörös jobb
partján a Mikszáth Kálmán, Balassa-
tér, három Eötvös József-utcák és a
Nagyállomástól kiindulva nagyvárad-
szegedi vasútvonalig terjedő területet.

II. kerület január 8-án:
magában foglalja a Mikszáth Kálmán-
utcai vasúti hidtól a váradvelencei va-
súti hidig a Sebes-körös határvonalá-
tól a nagyvárad—kolozsvári vasutva-
nal által határolt területet, valamint
Kálvária, Vörösmarthy-utcák, Biró-te-
lepet és a vasúti állomás mögött fekvő
Alsónilgeeztelepet.

III. kerület, január 9-én:

magában foglalja a Sebeskörös bal-
partján a Baross-hidtól a Ghillányi-u-
táig és a Kolozsvári műút között fekvő vá-
rosrészt.

IV. kerület január hó 10-én:

magában foglalja a Sebeskörös bal-
partján levő Ghillányi-utcától a Torna-
utca, Rulikovszky-ut, valamint a Me-
zey Mihály-utcák közötti városrészt.

V. kerület, január hó 12-én

magában foglalja a Sebeskörös bal-
partján a Szent László-tér, Mezey Mi-
hály-utca, gróf Apponyi Albert fasor,
Vitéz-utcák által határolt városrészt.

VI. kerület, január hó 13-án:

magában foglalja a Sebes-Körös bal-
partján az Aradi-ut, Gaál Mózes-utcák-
tól az V., illetve a VI. kerületig terje-
dő városrészt.

VII. kerület, január 14-én:

Össi-telep és Hegyközség.

Nagyvárad thj. város közéletmezősi
hivatala felhívja az érdekelteket figyel-
mél, hogy a felszólalások határide-
jét pontosan tartásuk be, mert a ké-
sőbbi időpontban történő felszólalá-
sokat a hivatal figyelembe nem veszi.

Előléptetések, kinevezések a nagy- váradai postánál

(Nagyvárad.) A kereskedelem és
közlekedéskülgügyi minisztérium vezeté-
sével megbízott magyar királyi ipar-
ügyi miniszter előterjesztésére az
alábbi előléptetések és kinevezések
történtek a nagyváradai postán:

Dr Erdélyi Géza postafőigazgatói
címmel és jelleggel felelősített posta-
igazgatói postafőigazgatóvá, Kovács
Lajos postatanácsost postafőigazgatóvá,
Placky Károly postatanácsost postafő-
igazgatóvá, dr Kovács László posta-
segédtitkárt postafőtitkárrá, Kiss Ernő
postafőtisztet postafelügyelővé, Fogas
József, Dobozi András és Mell Vilmos
postasegédellenőröket postaelenőrök-
ké nevezték ki.

Pop Sándor postafőtitkárt postataná-
csossá nevezték ki. Dr. Peterdi Ot-
tó, dr. Takács Miklós és dr. Lampert
Miklós postasegédtitkárokat postafő-
titkárokká, dr Kovács Barnabás, dr. Tör-
keny Tibor, dr Magyar Zoltán, dr
Popovics Andor, Kardos Antal, dr.
Barna Szögyeny Emil postafogalma-
zókat postasegédtitkárrá, Fehér István
postafelügyelőt, postafőfelügyelővé,
Tóth József, dr. Joós László, Máthé
Aurél, vingai Kiss Gyula postafőtisz-
teket postafelügyelővé nevezték ki.

Postamérnökévé nevezték ki Soós
Zoltán postamérnököt, postafelügye-
lővé Fehér István postafelügyelőt,
Simonszky Pál és Lakatos Ferenc első-
osztályú postatiszteket postafőtisztek-
ké, Kiss Sándor (nyiregyházi),
Venczel Lajos, II. oszt. postatiszteket
I. o. postatiszté, Cserei Ferenc, Uj-
vári Ferenc, Ujvári Lajos, Plachy Fe-
renc, Laskó Ernő, dr. Moldoványi Bé-
la, vitéz Patay László értelmiségi kor-
mánybiztossági id. tisztviselőket pos-
tatiszté, Szendrői Zoltán postafogalmi
díjnokot postafogalmi gyakor-
nokká, Hirni István, Schneller Jenő,
Pekete Sándor, Zsigó Károly, Nichita
János, Lukács Sándor, Bogmár
Ferenc postasegédtitkárokat pos-
tasegédellenőrre, Skultéti Vil-
ma, Izsó Gizella postasegédtitkár-
ket postasegédellenőrre, Kormos Gyula,
Mezőfenyi Ferenc postagépkezelő-
ket, postaműszaki ellenőrökké nevez-
ték ki.

A posta altiszti személyzeténél Hor-
vát Gyula, Mester Sándor, Pábián
Gyula, Szőke Zsigmond II. o. posta-
altiszteket I. o. postatisztékké nevez-
ték ki.

Másodosztályú postaiüzemi szakal-
tiszté Molnár József, elsőosztályú
postavonalfelügyelőt, elsőosztályú
postaiüzemi altiszté Bereczki Sándor
nagyállomásti másodosztályú posta-
vonalfelügyelőt.

Öt húsnul egy öttagú családot egész éven át ellát friss hússal

A Magyar Tudósító jelenti: Érdekes
számítást végzett egy fiatal magyar
állatorvos. Kiszámította, hogy egy kö-
zéptörzsből álló húsnulnyúltenyészet,
amely 4 anya- és egy apaállatból áll,
egész éven át képes friss, tápdús hús-
sal ellátni egy öttagú családot. Egy
ilyen középtörzsnak az évi szaporulata
96 darab állatot jelent, amelynek
összes tiszta hússúlya 300—350 kilo-
gramm. A húsnulak húsán kívül a
gereztnát is kitűnően fel lehet hasz-
nálni a háztartásban.

MALAYA

ahol Japán a brit világhatalom kapuit döngeti

A japán csapatok előretörése néhány nap óta a világegyetem közepén tartja Brit-Malaya félszigetét, amelyről az átlag olvasó mindmáig egész határozatlan azt sem tudta, hogy hol van. Ez különben egészen érthető. Mindössze 137.000 négyzetkilométernyi területről, tehát nem is egészen a mai Magyarország területéről van szó, amelynek legnagyobb részét még ma is áthatolhatatlan dzsungel, erdő és mocsár borítja.

Négy száz évvel ezelőtt a portugálok szálltak partra, mint első európaiak ennek az országnak Malaka nevű kikötővárosában, amelyet a malájok alapítottak s amely ekkor már több száz éves multra tekintett vissza. Ez a város adta később az egész félszigetnek a nevét is és ekkoriban ugyanazt a szerepet játszotta a távolkeleti világban, mint ma az akkoriban már feledésbe ment, később azonban újjáéledt Szingapur. Érdekes azonban, hogy bárki volt is ennek a félszigetnek partjain az ur a történelem folyamán, a malájok, portugálok, hollandok vagy az utolsó században az angolok, egyik sem mutatott nagyobb érdeklődést az ország belsejével szemben. S a malájok, a partvidékek egykori urai csak fokozatosan vonultak beljebb és beljebb a nyugatról jött hódítók nyomása következtében az ország belsejébe, ebbe a sűrű mangrove-erdőkkel, hegyekkel és mocsarakkal borított országba és a kisebb-nagyobb hercegségek egész sorát alapították.

Megjelennek az angolok

Mintegy fél évszázaddal ezelőtt fedezték csak fel az angolok, hogy ez a látszólag haszontalan terület milyen kincseket takar. Ezzel egyidejűleg azután meg is indult a befolyásolási akció a maláj uralkodókra és ez még a századforduló előtt különböző protektorátusi megegyezések kötésére vezetett. Közben Anglia az 1819-ben megszerzett kis Szingapur szigetet elsősorban szabadkikötővé építtette, amely egyre inkább magához vonta a Kelet és Nyugat közötti egész hajóforgalmat. A századforduló tájékán indult meg azután az akció a félszigeten található ásványi kincsek biztosítása érdekében. A félsziget hatalmas hegyeségei elérik a három ezer méteres magasságot és aránylag közel a parthoz, sőt majdnem a part mentén is találunk ezer méternél magasabb hegycsúcsokat. Kedvezően jött Angliának, hogy a legtöbb maláj hercegség erősen el volt adósodva a sziam királlyal szemben. — Fokozatosan átvállalták tehát az egyes hercegségeknek a sziam királlyal szembeni adósságát, amiért csupán annyi volt a követelésük, hogy ugynevezett tanácsadókat osztottak be az egyes hercegi udvarokhoz. Ezeknek a feladata volt azután, hogy megfelelőképpen irányítsák az ügyek intézését.

Brit-Malaya közigazgatása

Ma Brit-Malaya egész területe három különböző közigazgatási csoportra oszlik. Az élen áll a Straits Settlement nevű koronagyarmat, amely Szingapurból, Penangból, Malakkából és néhány távolabb eső szigetből áll. Ez közvetlen brit birtok. Ezután következnek az egyesült maláj államok szövete-

sége (Federated Malay States). Ehhez tartoznak Negri Sembilan, Selandor, Pera és Pahang szultánátusok. Ezeket közös közigazgatásban egyesítették. A legfőbb brit közigazgatási pozíciót a Strait Settlement kormányzója tölti be. A harmadik csoportba tartoznak végül a nem egyesült maláj államok (Unfederated Malay States), ezekhez tartoznak a johorei, kodati, perlisi, kelantani és tranganui szultánágok.

Ezek nem brit területek. Ezeknek a szultánágoknak uralkodói szuveren uralkodók, államaik csupán angol protektorátus alatt vannak. Mindegyikéhez ki van nevezve egy brit intenzó, továbbá néhány közigazgatási tisztviselő és technikai tiszt, akik az angol érdekeket képviselik, másrészt viszont a szultánoknak joguk van határainkon vámot szedni, szomszédaikkal szemben is. Ennek következtében előfordulhat, hogy az autótas Szingapur és Penang között vagy tucatnyi országhatárt keresztesz és mindannyiszor fizet is természetesen.

Ami a félsziget ásványi kincseit il-

leti, azok között rövid idő óta a cin került az élre. Annak ellenére, hogy a föld más részeiben is közben emelkedett a cin termelése, mégis a világ cin piacán mindmáig a maláj félsziget uralkodik a világtermelésnek több mint egyharmadával. Jelentős mennyiségben találtak itt azonkívül aranyat és mangánt, valamint foszfátot, szenet és vasat. A vasércleletek kitermelését ugyszólván kizárólag japán társaságok szerezték meg. Emellett mezőgazdasági termények tekintetében is jelentékeny helyet foglal el Malaya a világkereskedelemben igen jelentős kaucsuktermelése. Szingapur békéidőben a tonnaforgalom száma tekintetében a világ kikötői között az ötödik helyet foglalta el.

Nem csekélyek viszont a Brit-Malaya népesedési problémái. A 4.400.000-nyi összlakosság kétötöde kínai, kétötöde maláj és majdnem egyötöd részben indiai tanul. Az európaiakat a katonaságot nem számítva, 17.000 lélek képviseli. A faji különbségekkel vallási különbségek is járnak s ennek megfelelően buddhistákra, mohamedánokra és hindusztánokra oszlik a lakosság. A malájok és indiaiak ugyszólván kizárólag mint olcsó munkások jönnek számításba, ezzel szemben a kínaiak egészen különleges pozíciót biztosítottak maguknak a félsziget gazdasági életében.

(N. U.)

PESTI LEVÉL

A TELEKI-HAZ

Budapest, január hó.
Hol van már a régi Pest romantikája? Ósbudavárból még akad emlék, a Víziváros aszfaltja súlyos házai közt, de Pestnek alig van 8-10 régi, másfél évszázados vagy még régebbi háza, mint pl. a József-téren homoran gyászoló, elárvult Teleki ház. Műemléknek ki is gondolná úgy külsője? Pedig az, kétemelre fölcsavarodó empire-lépcsőjével, virágfűzérű díszítményével az a történelmi levegő, a nagy építők, ősök szellemépedig, ami szegény legutóbbi gazdája idejéig körülölelte, műhatáronul egyik legdrágább magyar emlékünkhé szentel.

A kegyelet zászlaját hajtja meg mindenki, aki előtte elmegy és tudja, gróf Teleki Pál miniszterelnök volt e ház, mely most árván maradt.

Ebben az ódon házban sokszor jár a városnéző és szíve mélyéből magyarrá lett József nádor, kerek száz évvel ezelőtt, az Akadémia első elnöke, a nagy Hunyadi-kori történetész: Teleki József társaságában. De Szechenyivel együtt felsorolhatnám az egész akkori politikai, tudós és keltői társadalmat, mint a Teleki-szalónek gyakori vendégeit. Ország-dolgát szölkék már akkor is e falak és megváltó falak között. Teleki Pálnak sem telt arra a tanári fizetéséből (később a miniszteriből sem), hogy házát talarozza, de idejéből sem ez volt a legdrágább, az ideje. Minden perchen Erdély sorsán munkálkodott, talán pihentében, álmában is.

Óh, hányszor láttam késő éjjelen — mint a közelben lakó — ennek a háznak kivilágított II emeleti sarokablakait: Teleki, a hazafi és világhírű földrajztudós görnyedt ott térképei fölött, kutatót a statisztikák tömegében. A világváros mulatós zajában, a léhuló „kékverű” ro-

hon aranyfűjűsége közönyében. Ő a házáért s az elszakított magyarokért dolgozott! Paltanásig feszített agyall, hajnalokba nyúló és két évtizedes kitartó szervezéssel, lázas munkával. Értünk a növekvő ország minden tájra keresztény polgárért, a szent-istváni országért. Mintha érezte volna a háza sielségével, hogy közeledik a vég...

Nem szabad a személyes élményekről hallgatnunk, akiknek csak — bűrmily vonalon — munkatársi szerencsény volt Teleki Pállal érintkezniük. Már mint diák, a Székely Egyletemi Hallgatók köréből kerültem tanárlétkünk elé éveken át, 1921-től kezdve. A karácsonyesték, mikor órákig velünk ült, énekelte (cserkészmódra) testvériesen a Deák-terti egyesületi fenyőfánk alatt, felejthetetlenek. Nemcsak hozzánk, vezetőkhöz volt egy-két jó szó, hanem a legszerényebb „golyó” is kapott tőle egy simogató, apát-pótló szót. Ez volt számúztetésünk rendszeres karácsonyi vigasza a vendéglátó, ajándékkal kedveskedő fővárosi polgármester s egyes keresztény nagy cégek jószívűsége mellett.

Teleki lett azután 1928-ban a diáksorból kinöttek köre: Erdélyi Főiskolák Egyesülete első s holláig kitartó elnöke. Itt már komolyabb, propaganda-értékű dolgok kerültek szóba. Nemcsak aféle „díszelnök” volt, hanem cselekvő, minden választmányi ülésünkön tanácsadó, serkentő mesterünk. Tucatszámra ártuk ki idegen nyelveken is az Erdélyről szóló füzeteket, olykor 600-700 oldalas köteteket is (Jancsó Benedek-Emlékönyv, Móricz Miklóstól: Erdélyi föld sorsa, aztán: Történelmi Erdély), a közönség oktatására pedig évente 10-12 honismertető, kisebbség-történelmi, propaganda-előadást és vita-estet rendeztünk a legjobb szakemberek

bevonásával. Ebben a szervezői munkában a legutóbbi napokig is kitartó hűséggel dolgozott elnökünk mellett vitéz Csipán János miniszteri tanácsos, mint ügyvezető alelnökünk. Nekem három erdélyi díszhangverseny megrendezését osztotta ki az elnökség. Ezek és a könyvek jóvedelme lette lehetővé 13 éve, hogy a szerény tagdíjak mellett a számúztott erdélyiek legnagyobb testülete lehettünk.

No de most nem erről szölkünk főképpen, — habár az E. F. E. teljesen Teleki Pál szellemében alakult és működik, — hanem nagy elnökünkről, aki tudós, politikus, tanár és cserkész tudott lenni. Mindenben alapos, teljes ember a maga helyén. Az is érzé közele a hatását, aki tán sosem látta, egy sorát sem olvasta, hallotta. Jól mondta Szabó Dezső egyik könyvében, hogy az elmúlt, csöndes tavaszi esőként mégis benne maradt a lombok megfrissült színében s a levegő éltető erejében.

Semmi főúri póz, vagy tudós-gőg nem volt benne, de gyakran, igen gyakran valami szomorkás, cinikusan haló mosoly futott át arcán. Mintha halálában is azt a ropant kérdést tenné minden magyarhoz: hát érdekes ennyi széthúzó, politizáló, kalandor, urhatnam ember közt küzdeni? Csak az agyondolgozott fej, a ki-merült és a haza sorsán tépelődő szív az enyészeté, tanítási örökéletűek: „az elit nem mindig esik egybe a ranglétrával”, vagy pedig: „minden köztisztviselő oly erkölcsös magaslaton álljon, hogy példájával hasson.” De hányszor hirdette egyesületünkben is, vagy a Kaszinó, az Akadémia, a cserkészek, a Parlament stb. ülésein s egyszerű táborozásaink is, a kis „farkas-kölykök” között, hogy minden néle munka szent és hazafias, amit odaadással, jól végzünk; ne rösteljük meglett korban sem az önképzést, a továbbtanulást, édes anyanyelvünk egyszerű és világos használatát, művelését.

A vezetőkhöz, vagy erre hivatást érző ifjakhoz hányszor szölk emégy: a vezetés nem parancs, hanem megértés! megérteni a legkisebbet is, szíve-vágya szerint s magunkhoz emelni, nevelni észrevétlen ügyességgel.

Igaz cserkészmódra minden pályán a lelemény és igénytelen kitartás, dicséretre nem törődő munka híve volt Teleki és semmiféle poszt ne legyen sértő: maga példájával megmutatta, mikor 1921 tavaszán a miniszterelnökségről egy csöndes tanári szobába húzódot vissza. Igaz, hogy ebben a szobában, az ódon Teleki-házban benne volt az egész világ: ifjkorai japáni térképezéseitől kezdve Amerika teljes ismerete, legmodernebb térképekkel, aztán a trianoni haza vérvésztése miatti tudós-propaganda minden eszköze. Trianon asztalára ő tette le a máig legjobb magyar térképeket s szinte egymagában vívta meg 18 évvel később, Münchenben, Bécsben a Felvidék, Kárpátalja, majd Erdély diplomata-csatáját.

Tbban a fanyar kezlegyintésben is mennyi szónoki tartalom volt, mikor tavaly augusztus 30-án Bécsből megérkezvén, elhárított magától minden dicséretet s Erdély fájdalom, drága testének a másik felén kesergett...

Emlékét áldjuk, tanításában és munkáiban kövessük, magyarok!

Dr. Gergely Pál.

Nagyvárad hősi halottainak kitüntetése a városházán

„Szent fogadalmat teszünk, hogy ott állunk mindig mellettetek“ — mondotta a polgármester ünnepi beszédében

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt zsúfolásig megtelt a városház közgyűlési terme és karzata; ekkor osztotta ki dr. Soós István polgármester a vitézségi érmet hat, az oroszországi harcokban hősi halált halt nagyváradai magyar honvéd hozzátartozóinak.

A kegyeletes, lélekemelő ünnepségen megjelent az állomásparancsnok, a vezénylő parancsnokok és tisztek kíséretében vitéz Báthory-Szűcs Sándor ny. tábornok, vitéz dr. Nadányi János alispán, dr. Hlatky Endre főispán, dr. Horváth György főtanácsos a nagyváradai rendőrkapitányság vezetője és sokan mások, a vitézek, a tűz-

harcosok, frontharcosok, hadirokkantak küldöttsége zászlóval és zenekarral. A közgyűlési teremben alig volt valaki, aki az ünneplő ruhán néhány, az előző világháborúban szerzett kitüntetéset ne viselt volna.

A hősi halottak képviselői, egyszerű, dolgos magyar emberek, özvegyasszonyok, akik egyetlen fiukat áldozták a hazának. Az elnöki emelvény előtt foglaltak helyet.

A Hízekegy elmondása után egy perces néma felállással áldozott a közönség a Hősök emlékének, azután dr. Soós István polgármester tartotta meg ünnepi beszédét.

Európa védelmében, Kelet és Nyugat ütközőpontján

— Szomorú és mégis felemelő feladat jutott osztályrészemül, midőn a m. kir. honvédelmi miniszter úr megbízásából át kell nyújtsam a vitézségi érmet azon hős honvédek hozzátartozóinak, kik hősi halált haltak az orosz bolsevizmus elleni küzdelemben, feláldozván legdrágább kincsüket, életüket a magyar hazáért, de ugyanakkor a kereszténységért s az európai civilizációért is — kezdte beszédét a polgármester.

Ha visszapillantunk a mi népünk ezeréves történelmére, azt kell megállapítsuk, hogy a magyarság a történelmi erők különös rendeltetése folytán olyan helyet foglal el Európában, mely ezer év óta mindig kelet és nyugat ütköző pontja volt s ahol a magyarságnak az a feladat jutott, hogy saját nemzeti létét védvé, egyúttal az európai nyugati szellemet, a nyugati kultúrát és a kereszténységet is védte azon elemek ellen, melyek keleiről jöve, ennek a kultúrának ennek a kereszténységnek esküdt ellenségei voltak.

Ez a tragikus szerep, amelyet a magyarságnak ezen éven át vállalni kellett és vállal is, sok áldozatot igényel ezer év alatt, ami elől nem térhetünk ki s nem óhajtottunk a jövőben sem kitérni, de meg kell állapítsuk, hogy a nemzet, mely többször elbukott ebben a harcban, de bukása árán megmentette Európa nyugati részeit, megmentette a keresztény kultúrát, sahasem kapta meg az őt megillető halált és elismerést. Sőt!

A keleti barbár hordák elleni állandó küzdelem, ez az a vörös vonal, mely átszeli a mi nemzetünk történelmét.

Mert magyar testvéreim, azok a magyar vitézek, akik 1241-ben elesetek a Muhi-pusztán a tatár hordák elleni küzdelemben, azok a magyar vitézek, akik 1526-ban elesetek Mohácsnál a török elleni küzdelemben, akik 1848-ban elesetek a beözönlő orosz hadak túlereje előtt, azok, akik 1914-től 1918-ig az orosz harctéren haltak hősi halált s végül azok, közöttük a ti hőseitek is, akik 1941-ben estek el az orosz bolsevizmus elleni küzdelemben, mind-mind ugyanazon cél, ugyanazon eszme, ugyanezen hivatás védelmében estek el, megmenteni nemzeti létün-

kt és ezzel együtt az európai nyugati kultúrát és civilizációt s vele együtt a kereszténységet is.

Mi lett volna Európával, ha ezen a helyen nem a magyarság állott volna amely nép szintén keletről jött, de átvette a kereszténységet és ezzel beállott a nyugati kultúrának közé, — ha nem ez a nép áll a maga acélos izmaival, bátorságával és vitézségével. Mi lett volna, ha ez a nép nem áldoz-

„Magyar testvéreim töröljétek le könnyeiteket!“

A német-olasz-magyar- finn s a többi keresztény csapatok diadalmasan vonultak be az orosz földre s ma el van hártva a veszély Európa és a magyarság feje felől. De a harcnak áldozatai is vannak. Azok a szegény magyar honvéd testvéreink, kik hősi halált haltak a magyarság hivatásának szent célja érdekében, újból beigazolták, hogy a magyarság, mint ezer év alatt mindig, most is megtette a maga kötelességét, hogy most is kész megvédeni Európát és a keresztény kultúrát, hogy ugyanazon magyar vitézek késői leszármazói, kik Muhi-pusztán, Mohácsnál, 1848-ban és 1914-ben estek egy szent célért, ma is ott állanak kivont karddal, a Kárpátokon s ele en testüikkel védik a magyar hazát s a nyugati kereszténységet.

És Ti magyar testvéreim, kiknek fájdalommal egy nemzet osztozik, töröljétek le könnyeiteket s járja át lelketeket az a felemelő tudat, hogy a Ti fiaitok dicsőséget hoztak az egész magyar nemzetnek. Ti nem maradtatok árván, mert fiaitok helyett egy egész nemzet, egy egész város vesz szerete-

A hat nagyváradai Hős

Ezután a polgármester kiosztotta az érmeket, rövidesen ismertette a hősök életrajzát.

Csuvár József az 1920. évben született Nagyváradon, foglalkozása földmunkás volt önként lépett be a magyar honvédség kötelékébe és a 14-es kerékpáros zászlóaljnál teljesített tényleges katonai szolgálatot, kiváló katonai rátermettsége folytán soron kívüli tizedesi rangfokozatot ért el. A Szovjet ellen vívott kereszties hadjárat alkalmával hazája védelmezésében az

za fel magát Muhinál, Mohácsnál és a hősi csaták százaiban és ezreiben és saját kiomló vére, saját bukása révén nem menti meg Európát, az őt fenyegető halálos veszedelemtől.

Amíg mi harcoltunk, addig a nyugati népek békésen dolgoztak, templomokat emeltek, iskolákat építettek, a technika fejlődése folytán hatalmasan előre törtek, mi pedig véreztünk szenvedtünk és saját testünket dobtuk a keleti veszedelem elé.

És meghálálta-e ezt valaha Európa? Soha!

Legutóbb Trianonnal felelt s egy tollvonással millió és millió magyar embert szolgálta sorsba döntött s csak mi tudjuk, kik 22 évig itt sínylődtünk, hogy mit jelent egy szabad népek láncok között élni.

De a múlt eltűnt. Európa két vezető nagy nemzete, a német és olasz nép felismervén a magyar nép értékeit érdemeit, részben jóvátette a múlt hibáit, lehullottak a trianoni bilincsek és ma újból szabadon ott állunk nagy szövetségeseink mellett, hogy megvívjuk minden idők legnagyobb csatáját az orosz bolsevizmussal szemben, mely elpusztítással fenyegette egész Európát.

tébe, támogatásába, mert ti hoztátok a legnagyobb áldozatot, midőn szeretteiteket áldoztátok fel a haza oltárán.

Ti rólatok a nemzet gondoskodik, gyermekeitek felnevelése a nemzet becsületbeli kötelessége, minden ajtó meg kell nyíljon előttetek, amíg magyar él ezen a földön.

Most, midőn átvújtom Nektek a vitézségi érmet, melyre késői utódaitok is büszke lehet, azt kérem tőletek, hogy őriztétek meg azt, mint szent ereklyét, mert becsületet jelent nemcsak nektek, de minden leszármazotaitoknak, mert ez azt jelenti, hogy a Ti családokat megtette kötelességét a nemzettel szemben s ennek a családnak minden tagja úgy most, mint a jövőben, emelt fővel nézhet mindenki szemébe s jogosan elvárhatja mindenki: becsületét és tiszteletét.

Az Isten adjon erőt a fájdalom elviseléséhez s mi igérjük és szent fogadalmat teszünk, hogy ott állunk mindig mellettetek s magyar becsületbeli kötelességnek tekintjük, hogy mindenben támogassunk benneteket.

Isten áldása legyen veletek!

jet ellen vívott kereszties hadjárat alkalmával hazája védelmezésében 1941. évi augusztus hó 15-én Kristoforowkánál gyomorlövés következtében ellenséges golyó által hősi halált halt. 1941. évi augusztus hó 16-án bajtársai helyezték a község temetőjében örök nyugalomra. Ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért az I. honvéd gyorshadtest parancsnoka a magyar kisezűst vitézségi érmmel tüntette ki.

Varga Imre honvéd az 1920. évben született Hegyközesatár községben, önként lépett be a magyar honvédség kötelékébe és a 14-es kerékpáros zászlóaljnál teljesített szolgálatot. A Szovjet ellen vívott kereszties hadjárat alkalmával hazája védelmében az 1941. év augusztus 15-ét Kristoforowkánál ellenséges golyó által találva hősi halált halt. 1941. évi augusztus hó 16-án bajtársai helyezték örök nyugalomra. Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért az I. honvéd gyorshadtest parancsnoka a magyar vitézségi érmmel tüntette ki.

Szabó Sándor I. honvéd az 1920. évben született Nagyváradon, foglalkozása földműves volt, önként lépett be a magyar hadsereg kötelékébe és a 14-es kerékpáros zászlóaljnál teljesített szolgálatot. A Szovjet ellen vívott kereszties hadjárat alkalmával a hazája védelmezésében az 1941. évi július hó 26-án Szeverinovkóvnál történt ütközet alkalmával ellenséges golyó által találva, hősi halált halt. Bajtársai 1941. évi július hó 27-én Szeverinovkov község temetőjében közös sírba temették el. Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért az I. gyorshadtest parancsnoka a magyar kisezűst vitézségi érmmel tüntette ki.

Óri Ferenc honvéd, aki 1920. évben született Margitta községben, foglalkozása földműves volt, önként lépett be a magyar hadsereg kötelékébe és a 14-es kerékpáros zászlóaljnál teljesített tényleges katonai szolgálatot. A Szovjet ellen vívott kereszties hadjáratban 1941. évi július hó 16-án Szemelnyovka mellett történt ütközet alkalmával ellenséges golyó által találva hősi halált halt. Bajtársai 1941. évi július hó 17-én közös sírban helyezték örök nyugalomra. Az ellenség előtt tanusított vitézi magatartásáért az I. gyorshadtest parancsnoka a magyar kisezűst vitézségi érmmel tüntette ki.

Mirki Gábor honvéd, aki az 1920. évben született Nagyváradon, foglalkozása napszámos volt, önként lépett be a magyar honvédség kötelékébe és a 14-es kerékpáros zászlóaljnál teljesített tényleges katonai szolgálatot. A Szovjet ellen vívott kereszties hadjárat alkalmával hazája védelmezésében 1941. évi augusztus hó 15. napján Kristoforownál ellenséges golyótól találva hősi halált halt. Bajtársai 1941. évi augusztus hó 16-án helyezték örök nyugalomra. Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért az I. gyorshadtest parancsnoka az magyar kisezűst vitézségi érmmel tüntette ki.

Az éremosztás alatt a többszáz főnyi tömegben talán egy férfi szem sem akadt, amelyen ne csillogott volna a könny, a gyönyörűen dekorált magasrangú tisztól a legegyszerűbb munkásemberig. Kemény, magyar arcok rándultak meg s egyre gyakrabban, a zászlók meghajoltak s a gondolatok messze szálltak, a csonttá fagyott orosz földben pihenő magyar fiúk sírja fölé...

Az egyszerűségében is felemelő, lélekemelő ünnepség a Himnusz elneklésévei ért véget.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 fél évre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Vizkereszt

Ünnepén megemlékezünk arról, hogy a bellehemi kisdéd jászola elé eljöttek a királyok, a bölcsek, hogy csodálkozzanak, hogy elismerjék az emberi testben köztük jött Isienfiát.

Királyok és bölcsek jöttek az egyszerű jászolhoz. A hatalom és a tudomány hódolatát hozták. Ajándékaikkal benne volt minden idők tiszteletadás és hódolata. Amióta a bellehemi csodálatos csillag felragyogott az emberiség felett, javainak, tehetségének, a föld szépségeinek, művészetének legjaért annak áldozta, aki vállalta embersorsunkat, hogy istenségeinek szentségével megnevesítse, hogy kiemelje a sokféle nyomorúságból és visszavezessen bennünket oda, ahonnan az első bűn által elszakadtunk.

Az emberiség a bellehemi jászol után csak akkor volt, csak akkor lehetett boldog, ha követte ezeket a királyokat és bölcseket, ha löprekésének gyümölcsét a Kisdéd lábai elé rakta.

Vájjon ma nem azért vívódik az emberiség ezernyi bajjal, mert megfélemedezett erről? Vájjon nem az a baj, hogy a ma hatalmasai és bölcsei nem akarják megtalálni a bellehemi jászolhoz vezető utat?

Vizkereszt ünnepé 1942-ben erre a megfontolásra serkent bennünket.

Bárdossy László miniszterelnök vezérékként közli a Szövetkezés új évi száma az erdélyi szövetkezetek hősi múltjáról és jövőbeni feladatairól. A falusi szindarabpályázatról beszámolót, ezemtanu elbeszélését a japán hősiességről is számos érdekes riportot talál az olvasó az erdélyi falvak népszerű hetilapjában. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal, Marosvásárhely, Erdélyrészi Hangya Központ.

ÜLÉST TART A MÉRNÖKÖK ÉS ÉPÍTÉSZEK SZÖVETSÉGE Nagyvárad. Saját tud. Amint értesülünk, a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége folyó hó 6-án délelőtt 11 órakor ülést tart. Az ülés tárgysorozatának fontosságára való tekintettel az ülés igen népesnek ígérkezik.

A MAGYAR VÖRÖSKERESZT Nagyvárad Városi Választmányának folyó évi január hó 2-án délután 6 órára kitűztét közgyűlése a tagok kellő számában való meg nem jelenése miatt meg tartható nem volt. — Az alapszabályok értelmében január hó 7-én 6 órára újabb közgyűlés hivatott össze, mely a tagok létszámára tekintet nélkül határozatképes lesz.

FELHIVJUK a Baross Szövetségbe tömörült vendéglősök, szállodások és korezmárosok szakosztályának t. tagjait, hogy folyó hó 7-én d. u. 5 órakor a Szövetség székházában (Rákóczi-ut 12. III. em.) tartandó szakosztályi ülésen okvetlenül megjelenjen szíveskedjenek. Az ülésen dr. Varga László iparügyi tanácsos is jelen lesz. Az Elnökség.

HALALOZÁS. Bőcsi és nyüvedl Juricskay Irma tanítónőképzőzet tanárnő Budapesten elhunyt. Temetése a nagyvárad-olaszi Haller-kápolnából január 6-án kedden délután félnégy órakor, — a gyászmise 8-án délelőtt 8 órakor lesz megtartva az olasz plébánia templomban.

VILLAMOSITJAK A BULGÁR VASUTAT. Szófiából jelenti a Stefani: A minisztertanács jóváhagyta az egész bolgár vasuthálózat villamosításának tervét. A terv húsz esztendő alatt kerül megvalósításra és igen nagy fellendülést biztosítana az ország gazdasági élete számára (MTI).

Lapunk legközelebbi száma **Vizkereszt** után, szerdán, a rendes időben jelenik meg.

Fejszés rablógyilkosok meggyilkoltak egy pacséri gazdálkodó házaspárt. Szabadkáról jelentik: A Szabadka közelében fekvő Pacsér községben borzalmas kettős gyilkosság történt. Ismeretlen tettesek fejszecsapásokkal meggyilkolták Sas József 67 év körüli jómódu disznókeskedőt és feleségét. Még nem tudják, hogy mennyi pénzt raboltak el a gyilkosok. A nyomozás folyamatban van.

A hóvihar megszakította az összeköttetést Bulgária és Törökország között. Szófiából jelenti az OPI: Törökország és Bulgária közt már 48 órája megszakadt az összeköttetés a hóviharok miatt. (MTI)

Gross Károly festőművész
Eredeti festmények tárlata
 Bazár épület, I. emelet felett

Ismét lehet küldeni tábori postacsomagot. Budapestről jelentik: A posta vezérgazgatósága közli, hogy folyó év január 5-től kezdődően 3 kg-nál nem nehezebb tábori postacsomagot a 12. 13. 15. 18. 31. 34. és 92. számú tábori posták továbbá az 500. 501. 502. 503 és 504 számú hadintézményi posták címére ismét lehet küldeni. Tekintettel azonban a szállítási nehézségekre, tábori postai csomagot csak a legszükségesebb esetekben küldjünk. A hadművelési területen az ellátás hőseges és kifogástalan.

Diszruha bemutató a színházban. A Baross Női Tábor magyar- és divatruha bemutatója 1942. január hó 11-én délelőtt fél 11 órakor a Szigligeti színházban. A ruhákat társasághelyi asszonyok és leányok mutatják be.

1260 VASUTI KOCSI SZÁLLITOTTA EDDIG A TÉLI HOLMIT A NEMET KATONÁKNAK. Berlinből jelenti a NTI: A szombat délelőtt rendelkezésre állott adarok szerint rendkívül jó eredménnyel járt a téli holmik gyűjtése. Több mint 32 millió darab téli holmi, szörme prém gyűlt össze. Eddig 1260 vasuti kocsit indítottak a keleti árcvonallra téli holmikkal. (MTI)

Szerbiában csak külön engedéllyel lehet vonaton utazni. Budapest, az Újnémedék írja: Belgrádból közlik, hogy a szerb belügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint az ország területén a jövőben vasuton csak esetenként engedéllyel lehet utazni.

Korona filmszínházban

az óriási érdeklődés miatt közki kívánatra 1 nappal meghosszabbítva hétfőn utoljára

Az ördög nem alszik

Keddől Lehár Ferenc bábajos operettje

PACSI RTA

Ergerth Mártával.

Hivatalos közlést adtak ki a horvát-országi kommunista bandák leveréséről. Zágrábból jelentik (NTI) A horvát államvezető az utóbbi napokban látogatást tett Károlyvárosban és környékén, ahol az elmúlt hetekben harcok folytak a szerb kommunista bandák ellen. A hivatalos jelentés közli, hogy a felkelő banditák kommunista toborgo alatt benyomultak erre a vidékre és több falut megsarcoltak, parasztokat leöltöttek, iskolákat, községházákat, csendőrlaktanyákat felgyújtottak és két usztasát megölték (MTI)

Az új év elsejétől véglegesen rögzített árak lesznek. Budapest. A Mai Nap írja: A pénzügyminiszter és a közellátásügyi miniszter bejelentette, hogy az év végéig bizonyos árküigazítások várhatók, azt követően azonban az új év elejétől már végleges rögzített árak lesznek. Mint értesültünk, az árküigazításra irányuló megheszlések a mezőgazdasági és az ipari ténvezők közt már befejeződtek.

Halálra ítélték egy bulgár kommunista egyetemi hallgatót. Szófiából jelenti: (Stefani) A szófiai katonai törvényszék halálra ítélté Stojan Hostov egyetemi hallgatót, aki kommunista bandát szervezett rombolásra. (MTI)

A ROMANIAI ZSIDÓKAT MUNKASZERVEZETEKBE DOLGOZTATJÁK. Bukarestből jelenti a Stefani: 1942-ben a román zsidóknak is szolgálatot kell teljesíteni a kötelező munkaszervezetekben. Január 8-án kezdődik meg a munka (MTI)

Kötelező a gümőkóros betegségek bejelentése. Budapestről jelentik: Az Új Némedék írja: Az egészségvédelő törvény fokozott végrehatásával január 1-től kezdve életelhépett a gümőkóros megbetegedések kötelező bejelentése. Az erre vonatkozó hivatalos rendeletet valamennyi orvos megkapta.

SZOFIÁBAN HUSZ SZAZÉVESNÉL IDŐSEBB EMBER ÉL. Szófiából jelenti A statisztika szerint a bolgár fővárosban 20 olyan ember él, aki a száz évet meghaladta.

A MAGUKRA HAGYOTT GYERMEKEKRE ÉGETT EGY TEMESVÁRI MUNKÁSLAKÁS. Bukarestből jelentik: (MTI) Temesvár munkásnegyedében borzalmas szerencsétlenség történt. Grúno munkás felesége 4 gyermekét, amelyek közül a legnagyobb 4 éves volt, őrizetlenül hagyta a lakásban. A gyermekek a tüzzel játsznai kezdtek. A lakás kigyulladt, a 4 gyermek megfulledt. Amikor a hazatérő anya látta a 4 halottat, megőrült.

Zakar András
Tihamér püspök élete
 ahogyan kortársai látták
 Ára tűzve 4, kötve 5 Pengő.
 Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.
 Kapható könyvosztályunknál.

A POLGÁRMESTER NYITJA MEG A BAROSS NŐI TÁBOR DIVATBEMUTATÓJÁT. Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel a Baross Női Tábor bemutató divatkiállítását rendez Hétfőn délelőtt dr. Horváth Györgyné és Fészl Árpádné felkeresték dr. Soós István polgármestert és kérték, hogy a divatbemutató céljaira engedje át a Szigligeti Színház épületét. Egyben felkérték a polgármestert hogy a megnyitó beszédet mondja el. A polgármester mindkét kívánságnak szívesen tett eleget.

Az üzemi igazgatóság hozzájárult a bérek 23 százalékos emeléséhez. Nagyvárad. Saját tud. Az üzemi igazgatóság legutóbbi ülésén foglalkozott azzal a miniszteri rendelettel, amely a munkabérek 23 százalékkal való felemelését írja elő, alapul véve az 1940. októberi fizetést. A bizottság elyben hozzájárult az emelés megadásához és kiküldte Bazili Mihályt, hogy a miniszteriumban hagyassa jóvá.

FEBRUÁR TIZENEGYEDIKÉN LESZ A FARSANG EGYETLEN BÁLJA. Nagyvárad. Saját tud. Az idei évadban a nemzetközi eseményekre való tekintettel felsőbb intézkedés értelmében minden városban csak egyetlen bál megtartását engedélyezik. Nagyváradon a Vörös Kerest bált engedélyezték február hó 11-én. A jólékonycélú bál megtartásának színhelyéről még nem történt döntés.

Háziiorvosi tiszteletdíjak. A Nagyvárad Kerületi Orvosi Kamara tájékoztató közli az összes érdekeltekkel, hogy a m. kir. belügyminiszter 169.807—939. XIII. számú rendeletével jóváhagyott orvosi díjszabás részletes részének A/36. tétele szerint a háziiorvosi tiszteletdíj legkisebb összege Nagyvárad thj. városban évi 150 pengő. Ennél alacsonyabb összegért orvos háziiorvosi megbízást gyermektelen családoknál sem vállalhat, mert különben fegyelmi vétséget követ el. Nagyvárad Orvosi Kamara elnöksége.

Nagyvárad város Iparhatósága
 50632—1941.

Hirdetés

Bornemissza Lóránd Szent Jermos-utca 2. sz. alatti teikén vegyipari telep felállítatása céljából az elsőfokú iparhatósághoz benyújtott kérelme és az 1884. XVII. t.c. 27. §-a alapján a helyszíni tárgyalást 1942. év január hó 7-ik napján d. e. 1/10 órára tűztem ki.

Erről a kérdéses telek körül lakó szomszédokat, általában a közönséget azzal a felhívással értesítem, hogy mindazok, akik a tervezett telep ellen bármilyen okból kifogást akarnak tenni, azt az elsőfokú iparhatóságnál (Városháza II. em. 16. sz.) a tárgyalás napján írásban, a helyszíni tárgyaláson pedig szóval előterjeszhetik. Nagyvárad, 1941. évi december 2-án tanácsnok.
 Dr. Varga László s. k.

Nyugdíjasok adományai honvédeink részére

Dajka Sándor Pável-utca 4. 10 pengő, özv. Borbély Miklósné Apolló palota 5, Malczanek Agoston Mátyás király-ut 125. 2, Diamandy Viktória Ritoók Zsigmond-utca 20. 1, Papp János nyug. MÁV tiszt. Árpád vezér ut 5. 3, Varga János nyug. MÁV tiszt. Kölessey Ferenc ut 10. 2.40, Bafalszki Gábor Lakatos-ut 4. 3, özv. Mareska Károlyné Görbe-ut 15. 5, Máthé Béla Szeptember 6-utca 85. 2.50, Nyugdíjas Góbbé 4, Katona Imre Gömbös Gyula-ut 51. 3, Rácz István Attila-ut 55. 2, Gajzágó János Sztáray Mihály-ut 1. 2, özv. Kemény Zsigmondné Dankó Pista-ut 32 1.50, Murányi Géza Kemény Zs.-ut 12 4, Sztáray József Kölessey-ut 5 5, Tóth László Szaniszló-ut 59. 3, Szedressy Andor Kórház-ut 145 5, özv. Barabásné Mikszáth Kálmán-ut 3. 10, Borszék Antal Hitler-ut 73. 3, Teléky Pál Török Ignác-ut 65. 1.50, Varga Lajos Mikszáth K. ut 5. 2, özv. Hermann Antalné Beóthy Ödön-ut 46. 1, Háromszék János Thally K. ut 7 3, Sebestyén Antal Karácsonyi püspök-utca 24 2.50, Tóth János Karácsonyi püspök-utca 21. 3, Lovasi Menzár Jenő Perényi P.-ut 17. 3, Zsugán Péterné Templom-utca 4. 2, Pántya Simon Kereszt-utca 1. 1.60, Both Ilona Schlauch-tér 18. 5, özv. Sarudy Elemérné Schlauch-tér 18. 3, Petrovics János Kálvária-utca 26. 2, Marosi Endre Wesselényi-ut 22. 5, Iványi Imre Szent János-ut 69. 2.50, özv. Gyenge Béláné Berkovits F.-ut 58 2.50, Köpö Lujza Városmarty-ut 35 2.70, Tamás Albert Karácsonyi püspök-utca 38. 2.60, Szerj Ferenc Nyár-ut 15. 2, Kovács Ferenc Smetka-ut 8. 3, Vajla Gy. Mihály Schlauch-tér 32. 1, Kende Anna Wesselényi-ut 6. 2.50, Krakler József Ferenc-ut 13. 2, Lukács Gábor Szaniszló-utca 26. 10, Kampian Tivadar Kunc Aladár-ut 7. 1, Cs. A. nyugdíjas Arvaház-utca 5. 2, Beregböszörményi Bugyi Gyuláné Kálvária-utca 26. 3, özv. Steplei Mártonné Szent János-ut 47. 1, Zsugán Antal Mátyás király-ut 85. 2, Körössy Mihály Szaniszló ut 45. 3, R. M. Mussolini-tér 15. 3, Bartha Gábor Karácsonyi püspök-utca 4 2, Bartha Gábor fogtech. Sztaroveszky-utca 14. 3, Révész Mihály Bakator-ut 1.50, özv. Ferenc Gézáné Rakóczi-ut 22. 3, Gódy László Csengeri-utca 7. 2, Szóts János Lakatos-utca 8. 2, özv. Rezey Gusztávné Szilágyi Dezső-utca 17. 2.60, özv. Csapó Zoltánné Szilágyi Dezső-utca 17. 1.60, özv. Márhoffer Ferencné Szaniszló-utca 34 — 30, Süle József Karácsonyi püspök-utca 40. 3, Vancz Miklós Mester-utca 24. 1, Bartha János Templom-utca 4. 5, Tarossy József Lajos-utca 1. 3, Szabó Sándor Horthy-ut 21. 2.30, Szabó Sandorné Horthy-ut 21. 1.70, Szenek Árpád Kórház-utca 67. 4, Donáth Károlyné Ciano utca 10. 3, Körmendy Gizella Caray J.-ut 7. 1.50, Patkó Géza Aulich L.-ut 26. 4, Getre Péter Daru-ut 1. 1.10, Oláh Mihály Daru-ut 7. — 50, Fodor Árpád Szent Gellért-ut 33. 3, Popteleky Leó Thally K.-ut 3. 3, Dobrokka Gyula Hitler-utca 62. 2, Muresan Sándor Thököly ut 39. 3, Rácz János Gömbös Gyula-ut 40. 5, Fülöp Lidia Vörösmarty-utca 25. 1, Faragó Ida Vörösmarty-ut 25. 1, özv. Berta Istvánné 3, özv. Seiler Józsefné Petőfi-ut 18. 5, Jancsó Gyuláné Irinyi-ut 11. 2, Hagedon János Pável-utca 22. 5, Glodist Sándor Lukács György-utca 70 2.70, Bredák János Lukács György-utca 70. 2.50, Fey Rezsóné Szigligeti-utca 22. 2.50, özv. Karola Béláné Bethlen-utca 19. 3, Mártonffy Zoltán Balassa-tér 4. 10, özv. Seevald Jakabné Szent János-utca 59 1.48 pengő.

A Monika „Havasigypár-csoport” kulturdelutánja

Tegnap délután, intim kis kör gyűlekezett a missziós nővérek székházában, hogy részt vegyen az első zenei délutánon, amely Bach Sebestyén János emlékének volt szentelve. A délután oly magas nivót képviselt, amely méltó volt Bach nagyságához. Scholcz Klára nővér emlékezett meg először Pál Gábornéról, ki ennek kis csoportnak nevét viseli, kiemelve nagyszerű tevékenységét a népi művészet terén és halhatatlan érdemeit a székely népi éntudat ébrentartása körül.

Bánáss László dr. mondott azután bevezetőt Bach művészetéről. Abonyi István hegedűszáma következett az-

után, nagyszerű dologi készséggel interpretálva Bach egyik hegedű szonátáját. Rimanóczy Lászlóné szavalt azután két Babits-verseket elmélyült intelligenciával. Ujjfalussyne Mándi Margit énekelt azután két Bach-dalt egészen stílusos énekkultúrával fia kíséretével. A műsort Halmos György nagyszerű zongorajátéka fejezte be, ki lenyűgöző erővel szólaltatta meg Bach C-dur toccatáját Busoni átíratában. A hallgatóság nem tudott betelenni a zenedelután intim hangulatával és nagy érdeklődéssel néz a februári Grieg délután elé.

Élelmiszek vásárlásánál külön elbárársban részesülnek a hadigondozottak

A Magyar Távirati Iroda jelenti A közellátásügyi miniszter valamennyi törvénytörvényhatóság első tisztviselőjének leiratot küldött a hadirokkantak, a hadiözvegyek és hadbavonultaknak az elsőrendű élelmiszeri cikkek bevásárlásakor soronkívül való kiszolgálása tárgyában. Gondoskodnak arról is, hogy a legalább 50 százalékos hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiár-

vák, valamint hadbavonultak hozzátartozóit megkülönböztető bánásmódban részesítsék akkor, ha olyan cikkeket vásárolnak, amelyeknek vásárlása jegyrendszerhez van kötve, vagy pedig elsőrendű közlelmiszeri cikkeknek tekintendők. Felhívja a miniszter az alispánokat és a polgármestereket, hogy a rendelet végrehajtásáról intézkedjenek.

Színház-Művészet

Vakmerőség vagy kihívás?

Maróth Annie előadóművésznő nevéhez egy kitűnő incidens emléke fűződik. A nagyváradi keresztény magyar társadalom nem felejté és nem felejtetheti el, bár hónapokkal ezeltörtént, hogy Maróth Annienak a Szigligeti Színházban a budapesti Nemzeti Színház egy kiváló művésznőnek közreműködésével rendezett előadástján célzatos összerdologatással olyan verseket szavaltak, amelyek a kilencven százalékos zsidó hallgatóság részéről nyílt politikai tüntetésre vezettek. Annakidején a nagyváradi magyar társadalom mértékadó személyiségei lapunk hasábjain nyilatkozatokban adták kifejezést megalkö-zésüknek s az egész keresztény közvélemény felháborodással bélyegezte meg azt a példátlan vakmerőséget, amellyel az előadók erre a zsidó nemzeti tüntetésre a Szigligeti Színházban alkalmat adtak.

S most a nagyváradi magyar közönség nem csekély meglepődésére a Szigligeti Színház igazgatósága —

bizonyára elvárhatatlan intervenciók — ismét kénytelen volt lehetővé tenni Maróth Annienak, hogy egy másik fővárosi művész és a biharmegyei közigazgatás költő-minőségben szereplő képviselőjének közreműködésével újabb előadást kereltében színpadra lépjen a magyar művelődés Bémer-téri házában.

A titok jótékony leple alatt maradó előkelő közbenjárókon nem csodálkozunk, hiszen megszoktuk már, hogy ezek az urak nemzeti érdekeink bü-nös megcsúfolásával mindent elkövetnek annak a tábornak a kiszolgálására, amelyhez megcsontosodott liberális felfogásuk mellett barátsági kötelékek és anyagi érdekszálaik is fűzik. De bámuljuk a fiatal előadóművésznő merészségét, amellyel a történelem után kihívásnak minősülő vállalkozásával ismét színpadra lép.

És föltétlenül rossznéven vesszük Nadányi Zoltántól, a tehetséges költőtől, hogy ehhez a kihíváshoz odaadja nevét.

Színházi iroda közleményei:

— János vitéz megy ma, a Népművelési Bizottság rendezésében.

— Kedden, Vizkeresztkor 2 előadást tart a színház. Délután 4 órakor a színlaptól eltérően a Bukaresti kaland olcsó helyárral, este pedig a Gárdahadnagy operettjüdjonság van műsoron.

— Csütörtökön 2 előadást tart a színház. 6 órai kezdettel filléres, mozinál is olcsóbb helyárral a Három hu-

szár operettjüdjonság megy Radnóthy Evával, Jurik Julcsival, Koltay Arankával, Dellyvel, Tanayval, Solymosyval, Márkyval és Kozmával a főszerepekben. — Este 9 órakor Marót Annie és Pataky Jenő, a Nemzeti Színház művésze előadó estje.

— Három a kislány pénteken premierbérletben, szombaton tisztviselőbérletben kerül színre.

HETI MŰSOR:

Hétfő este: János vitéz. (Népművelő-gései előadás.)

Kedden délután: Bukaresti kaland. — Este: Gárdahadnagy.

Szerdán este: Sárgarigófészek. Csütörtök délután 6 órakor: Három huszár.

Péntek este: Három a kislány.

Szombat este: Három a kislány.

Vasárnap este: Három a kislány.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Atlaskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Szobalárnak tisztviselőt keresek. Cim a kiadóban. 863

Kiadó azonnalra belvárosban szűkebb üzlethehelyiség Kelemen, Rimanóczy-utca 1. 853

Közponiban, Szaniszló-utcaiban vagy környékén 3-4 szobás lakást keresek, amely ügyvédi irodának is alkalmas. Dr. Debay ügyvéd, Szaniszló-utca 4. 853

Adás-vétel

Öltözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet. — Bémer tér 1. (udvarban). Magas árakat fizetek használt ruhákért. 810

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek órát, akasztott lávítót. Jevzse István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Angoragyapju fonáshoz szükséges rokká kapható. Szabó Pirooska gazdasági és kertészszám kereskedésében, Gilányi-u. 1. 864

Korcsolyát, kerékpárt, varrógépet veszek bármilyen állapotban magas árrban. Nikkelezés, kőszőrülés, csere. Kiss Béláné műszaki üzlet, Mussolini-tér 10. 817

Éretlen csöves tengeri csutkával egybedarálva kapható Csilha Lajos. Bémer-tér 4. I. e. 865

Különféle

Tisztviselő abonoma ebéd, vacsora olcsón Mátyás étteremben, Szilágyi D. utca 5. 895

Hirdessen a Magyar Lapokban

Kitűnő házikoszt olcsón kapható. — Mátyás étterem, Szilágyi Dezső-utca 5.

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást nyee

16 éves fiut kosztal, fix fizetéssel újságarusításra felvesz Höggye, pénzügy előtti pavilon. 851

Elveszett

Elveszett december 30-án egy 8 hónapos fekete puli. A megtaláló jutalomra részesül. Cim a kiadóban. 854

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád. Kiadó: Dr. Scheffler Ferenc. Szent László-nyomda Rt. 1942. évi.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.